

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 244 | Tarih 17-23 Şubat

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 378 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

21 Şubat: Türk makamları, Gülen hareketi bağlantısı olduğu iddia edilen kişilere yönelik baskıların bir parçası olarak *Maydonoz Döner* zincirinin iş ortakları ve çalışanlarının da aralarında bulunduğu 353 kişiyi gözaltına aldı ve şirkete kayyum atadı.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

18 Şubat: Van Belediye Başkanı Abdullah Zeydan'ın görevden alınmasını protesto eden 55'i çocuk yaklaşık 400 kişi gözaltına alındı ve gözaltında kötü muameleye maruz kaldıkları bildirildi.

21 Şubat: Kars Valiliği 20 Şubat 2025 tarihinde, 21 Şubat - 2 Mart 2025 tarihleri arasında basın açıklaması, toplantı, yürüyüş, açlık grevi, oturma eylemi, miting, çadır kurma, stant açma, bildiri dağıtma, afiş asma gibi her türlü eylemin 10 gün süreyle yasaklandığını ve bu tür eylemlere destek veren araçların giriş ve çıkışlarının kısıtlandığını duyurdu.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

17 Şubat: İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun muhalefete karşı önyargılı olmakla suçladığı bilirkişi ile yapılan bir telefon röportajını yayınladıkları gerekçesiyle Halk TV gazetecileri ve yöneticileri hakkında dört ila 14 yıl arasında değişen hapis cezaları talep ediliyor.

17 Şubat: Birleşik Tekstil, Deri ve Ayakkabı İşçileri Sendikası (BİRTEK-SEN) Genel Başkanı Mehmet Türkmen, tekstil işçilerinin eylemleriyle ilgili sosyal medya paylaşımları nedeniyle "iş ve çalışma hürriyetini ihlal" ve "suç işlemeye tahrik" suçlamalarıyla 17 Şubat'ta Antep'te tutuklandı.

18 Şubat: Gazeteci Özlem Gürses hakkında, bir YouTube yayınında Suriye'deki siyasi gelişmeler ve devam eden çatışmalarla ilgili yaptığı açıklamalar nedeniyle İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından "devlet kurum ve organlarını aşağılamak" suçlamasıyla iddianame hazırlandı.

20 Şubat: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), "Para Politikaları" programındaki ifadeler nedeniyle SZC TV'ye ve

Sinan Ateş cinayeti davasında tutuklanan Serdar Öktem ile ilgili haberler nedeniyle NOW TV, SZC TV, TELE 1 ve Halk TV'ye idari para cezası verdi.

21 Şubat: Türk dağcı ve AKUT kurucusu Nasuh Mahruki, sosyal medyada seçim güvenliğini eleştirmesinin ardından “dezenformasyon yaymak” suçundan yaklaşık bir yıl ertelenmiş hapis cezası aldı.

21 Şubat: Pir Sultan Abdal Kültür Derneği (PSAKD) Başkanı Cuma Erçe hakkında, hükümete bağlı Alevi-Bektaşî Müdürlüğü'nü Alevi seslerini bastırma girişimi olarak nitelendirdiği cinsiyet ayrımcılığını teşvik etmekle eleştirdiği için “yanlış bilgi yaymak”, “nefreti körüklemek” ve “kamu kurumuna hakaret etmek” iddialarıyla soruşturma başlatıldı.

DİNİ ÖZGÜRLÜKLER

21 Şubat: Pir Sultan Abdal Kültür Derneği (PSAKD) Başkanı Cuma Erçe hakkında, hükümete bağlı Alevi-Bektaşî Müdürlüğü'nü Alevi seslerini bastırma girişimi olarak nitelendirdiği cinsiyet ayrımcılığını teşvik etmekle eleştirdiği için “yanlış bilgi yaymak”, “nefreti körüklemek” ve “kamu kurumuna hakaret etmek” iddialarıyla soruşturma başlatıldı.

İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI

19 Şubat: Yargıtay, Büyükada davasının son sanığının beraat kararını onadı ve Türk medyası ile hükümetin 11 insan hakları savunucusunu terörizm suçlamalarıyla acımasızca hedef aldığı sekiz yıllık davayı kapattı.

21 Şubat: Türk insan hakları savunucusu ve adli tıp doktoru Şebnem Korur Fincancı, kaçırılan tutuklu Orhan İnandı'nın işkence belirtileri gösterdiğini iddia etmesinin ardından yöneltilen “Türk devletini alenen aşağılama” suçlamasından beraat etti.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

17 Şubat: İstanbul savcılığı, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın hükümetini Haçlı Seferleri'ne benzeten sözleri nedeniyle Zafer Partisi lideri Ümit Özdağ hakkında “cumhurbaşkanına alenen hakaret” suçlamasıyla beş yıla kadar hapis ve siyasi yasak istiyor.

19 Şubat: Türkiye'nin en yüksek yargı kurulu olan Hâkimler ve Savcılar Kurulu (HSK), ünlü menajer Ayşe

Barım'ın serbest bırakılmasına karar verdiği için Hâkim Fatih Kapan hakkında soruşturma başlattı. Bu durum, hükümetin yargı üzerindeki kontrolünün açık bir kanıtı olarak değerlendirildi.

22 Şubat: İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, İstanbul Barosu Başkanı İbrahim Kaboğlu ve 10 yönetim kurulu üyesi hakkında, Suriye'de iki Kürt gazetecinin öldürülmesinin ardından uluslararası insani hukuka uyma çağrısı yaptıkları gerekçesiyle 12 yıla kadar hapis cezası istemiyle iddianame hazırladı.

KÜRT AZINLIK

18 Şubat: Türk makamları Kürt yanlısı muhalefete yönelik baskılarını artırarak Halkların Demokratik Kongresi'ni (HDK) hedef alan bir operasyon kapsamında 10 ilde yapılan şafak baskınlarında 52 siyasetçi, gazeteci ve sanatçıyı gözaltına aldı.

20 Şubat: Kürt medyasını hedef alan yeni bir sansür dalgasında Mezopotamya Ajansı (MA) web sitesine ve JINNEWS'in X hesabına Türkiye'den erişim engellendi.

21 Şubat: Kağızman Belediye Eş Başkanı Mehmet Alkan, siyasi amaçlı olduğu gerekçesiyle eleştirilen bir davada terör suçlamasıyla altı yıl üç ay hapis cezasına çarptırıldı ve görevden alınmasının ardından yerine kayyum atanması bekleniyor.

CEZAEVİ KOŞULLARI

20 Şubat: Toplu tutuklamalar ve yaygın yargılama öncesi gözaltılar nedeniyle aşırı kalabalıklaşan Türkiye'nin cezaevi nüfusu yedi ayda 50.000'den fazla artarak 392.456'ya ulaştı ve kapasitenin yüzde 30 üzerine çıktı.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

19 Şubat: Türkiye'nin batı kıyısında, İzmir yakınlarında tekneleri batan 6 göçmen boğularak hayatını yitirdi ve 27 göçmen kurtarıldı.